

BLYTTIA

NORSK BOTANISK FORENINGS TIDSSKRIFT

1961

NR. 1

UNIVERSITETSFORLAGET
OSLO

Asperula arvensis L. og *A. orientalis* Boiss. & Hohen. i Norge

ASPERULA ARVENSIS L. AND *A. ORIENTALIS*
BOISS. & HOHEN. IN NORWAY

Av

FINN-EGIL ECKBLAD

I de senere år har Universitetets Botaniske Hage, Tøyen, Oslo, stadig hatt de enårige *Asperula arvensis* L. fra Middelhavsområdet, Lilleasia og *A. orientalis* Boiss. & Hohen. fra Kaukasuslandene representert i den systematiske avdeling. De to arter er her distinkt forskjellige og det er svært lett å skjelve mellom dem. Begge har blomstene samlet i hodeliknende blomsterstander, men mens blomstene hos *A. arvensis* er små og nesten gjemt blant høybladene, er *A. orientalis* en vakker, iøyenfallende plante med relativt store, lyst blåfiolette blomster som rager høyt opp over høybladene (fig. 1). *A. orientalis* brukes da også nå og da som hageplante, mens *A. arvensis* ikke har noen verdi som prydplante (fig. 2).

I forbindelse med en rutinemessig kontrollbestemmelse av Botanisk Hages *Asperula*-arter kom jeg til å se igjennom Botanisk Museums norske samling av *A. arvensis*. Jeg ble da nokså forbauset over å oppdage at plantene på flere av arkene var identiske med *A. orientalis* slik jeg kjente denne art fra Botanisk Hage. Denne art har aldri vært angitt for Norge. Det kan her være på sin plass å innskyte en kort oversikt over *A. arvensis*' historie i Norge. *A. arvensis* (inkl. *A. orientalis*) ble funnet i Norge allerede omkring århundreskiftet, men da den lenge ble forvekslet med *Sherardia arvensis* L., var det først Holmboe (1937, s. 17) som kunne gi opplysninger om dens forekomst i Norge. Han kunne da oppgi den fra ett finnested i hvert av herredene Kråkerøy, Aker, Brandbu, Skåtøy, Tiller og Åsen og fra to steder i Lom. Seinere er få funn kommet til, men Tambs Lyche (1938, s. 16) angir den fra Oslo, Lid (1944, s. 490) også fra Holmestrand, videre fra Inderøy (Lid 1952 b, s. 96) og Kvam i Hordaland (Lid 1955, s. 34). Disse funn refererer seg altså, etter mine undersøkelser, dels til *A. arvensis*, dels til *A. orientalis*, (se nedenfor).

En nærmere gransking av det foreliggende herbariemateriale viste imidlertid at det ikke i alle tilfelle var lett å avgjøre hvilken art det norske materiale skulle henføres til. Noen av de pressete eksemplarer